

Dosarul nr. 2ra-91/22
2-21015022-01-2ra-24012022

Prima instanță: (Judecătoria Drochia, sediul Glodeni) I. Cazacu
Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă

DECIZIE

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând recursurile declarate de către Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian și Organizația de Creditare Nebancară "Easy Credit" Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cucu Ion împotriva Organizației de Creditare Nebancară "Easy Credit" Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut, restituirea sumei încasate ilegal și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 26 octombrie 2021,

c o n s t a t ă :

La 01 februarie 2021, Cucu Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva OCN "Easy Credit" SRL cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut, restituirea sumei încasate ilegal și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, Cucu Ion a menționat că la 23 mai 2017, Judecătoria Glodeni a emis Titlu executoriu privind încasarea de la debitorul Cucu Ion în beneficiul OCN "Easy Credit" SRL a sumei de 11 988 de lei cu titlu de datoriei și suma de 359,64 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Ulterior, la 12 octombrie 2020, executorul judecătoresc a emis încheierea de calculare a dobânzii, penalității și altor sume rezultate din întârzierea executării hotărârii judecătorești.

Iar, la 16 noiembrie 2020, executorul judecătoresc a emis încheierea privind încetarea procedurii de executare, din care rezultă că s-a dispus încasarea următoarelor sume:

- datoria pe împrumut – 12 347,64 de lei;

- cheltuieli de executare – 1 999,76 de lei;
- avansarea creditului – 540 de lei;
- dobânda de întârziere – 6 960,74 de lei.

În total a fost calculată suma de 21 848,14 lei.

Reclamantul a invocat că a stins obligația pecuniară rezultată dintr-un contract de împrumut pentru care nu și-a dat acordul și nu a primit banii/tehnica indicată în contract.

Astfel, a specificat că prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Glodeni din 13 noiembrie 2018, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 septembrie 2019, împreună cu alte 25 de persoane, a fost recunoscut în calitate de victime a lui Tommasov Ivanosi și li s-a atribuit statutul de părți vătămate.

Cucu Ion a solicitat constatarea nulității contractului de împrumut nr. 659456360 din 14 iulie 2016 încheiat cu OCN "Easy Credit" SRL, obligarea ultimei de a restitui suma de 21 848,14 lei încasată ilegal, încasarea sumei de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Glodeni din 12 aprilie 2021, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Cucu Ion.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 26 octombrie 2021, s-a admis apelul declarat de Cucu Ion.

S-a casat integral hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Glodeni din 12 aprilie 2021 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cucu Ion.

S-a declarat nul contractul de împrumut nr. 659456360 din 14 iulie 2016 încheiat între OCN "Easy Credit" SRL și Cucu Ion la 14 iulie 2016.

S-a încasat de la OCN "Easy Credit" SRL în beneficiul lui Cucu Ion suma de 12 347, 64 de lei cu titlu de restituire a sumei încasate.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

S-a încasat de la OCN "Easy Credit" SRL în beneficiul lui Cucu Ion suma de 2 876 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 29 decembrie 2021, Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

La 04 ianuarie 2022, Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian a depus recurs suplimentar, prin care a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel în partea în care a fost respinsă pretenția privind repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 lei.

În rest, a solicitat menținerea deciziei instanței de apel.

La 14 ianuarie 2022, OCN "Easy Credit" SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul OCN "Easy Credit" SRL, în motivarea recursului a invocat aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural și anume faptul că hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

La 24 ianuarie 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursurilor, fiind recepționate de către OCN "Easy Credit" SRL și Cucu Ion la data de 26 ianuarie 2022, conform avizelor de recepție (f.d. 153-154).

La 10 februarie 2022, OCN "Easy Credit" SRL a depus referință la recursul declarat de Cucu Ion, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 26 octombrie 2021, fiind recepționată de părți la data de 25 noiembrie 2021, conform avizelor de recepție (f.d. 117-118).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 29 decembrie 2021 de către Cucu Ion și la 14 ianuarie 2022 de către OCN "Easy Credit" SRL, respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 februarie 2022, recursurile declarate de către Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian și OCN "Easy Credit" SRL au fost considerate admisibile.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimițând cauza spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art.432 alin.(3) lit.d) și f).

În acest context, art. 432 alin. (3) lit. f) și alin. (5) din Codul de procedură civilă stabilește că, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale. Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanța din oficiu.

Verificând argumentele invocate în cererile de recurs, pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, restituind cauza la rejudecare în instanța competentă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Curtea consideră că o „instanță” trebuie să fie întotdeauna constituită „potrivit legii”, în caz contrar fiind lipsită de legitimitatea necesară într-o societate democratică pentru a audia cauzele persoanelor de drept privat (Lavents împotriva Letoniei, pct. 81).

Expresia „potrivit legii” se referă nu doar la temeiul juridic al însăși existenței instanței, ci și la respectarea de către instanță a normelor specifice după care se conduce (Sokurenko și Strygun împotriva Ucrainei, pct. 24).

Legalitatea unei instanțe trebuie neapărat să acopere și componența sa [Buscarini împotriva San Marino].

Procedurile privind desemnarea judecătorilor nu ar trebui să fie plasate la nivel de practică internă.

„Legea” vizată de art. 6 § 1 reprezintă nu doar legislația referitoare la constituirea și competența organelor judiciare, ci și la orice altă dispoziție de drept intern a cărei nerespectare face nelegală participarea unuia sau mai multor judecători la examinarea cauzei (DMD Group, A.S. împotriva Slovaciei, pct. 59).

Nerespectarea de către o instanță a dispozițiilor de drept intern implică în principiu o încălcare a art. 6 § 1 (DMD Group, A.S. împotriva Slovaciei, pct. 61).

O instanță care, fără nici o explicație, își depășește competența pe care o are în mod obișnuit nerespectând în mod deliberat legea nu este o „instanță constituită potrivit legii” în procedura în cauză (Sokurenko și Strygun împotriva Ucrainei, pct. 27-28).

Introducerea termenilor „constituită potrivit legii” în art. 6 § 1, are drept scop să prevină ca organizarea sistemului judiciar să nu fie lăsată la discreția puterii executive și să asigure că acest domeniu este reglementat de o lege a Parlamentului (Savino și alții împotriva Italiei, pct. 94).

Normele art. 32 din Codul de procedură civilă, având un caracter imperativ, proclamă principiul imutabilității jurisdicționale. Se va considera pronunțarea hotărârii, cu încălcarea competenței, situația în care pricina a fost reținută cu încălcarea normelor cuprinse în Capitolul IV Titlul 1 din Codul de procedură civilă.

În acest context, art. 32 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență pricina respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

Respectiv, competența instanței ține de legalitatea acesteia, nerespectarea căreia duce la casarea inevitabilă a hotărârii.

În acest sens, Colegiul reține că, în recursul declarat de OCN ”Easy Credit” SRL este invocat că instanța de fond a emis hotărârea cu încălcarea competenței jurisdicționale.

La speță, Colegiul reține că la 01 februarie 2021, Cucu Ion a depus la Judecătoria Drochia, sediul Glodeni cerere de chemare în judecată împotriva OCN ”Easy Credit” SRL cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut, restituirea sumei încasate ilegal și repararea prejudiciului moral.

În cererea de chemare în judecată, reclamantul Cucu Ion a indicat că, reieșind din prevederile 39 alin. (10) din Codul de procedură civilă, acțiunea în apărare a drepturilor consumatorului poate fi intentată și în oricare dintre sediile instanței de

la domiciliul reclamantului sau în oricare dintre sediile instanței de la locul încheierii sau executării contractului.

Cu referire la invocarea de către reclamant art. 39 alin. (10) din Codul de procedură civilă la depunerea cererii de chemare în judecată, Colegiul menționează următoarele.

Litigiul a apărut între părți ca urmare a neexecutării sau executării necorespunzătoare a contractului de împrumut nr. 659456360 din 14 iulie 2016, încheiat între OCN "Easy Credit" SRL și Cucu Ion, în rezultatul căruia la 23 mai 2017, Judecătoria Glodeni a emis Titlu executoriu privind încasarea de la debitorul Cucu Ion în beneficiul OCN "Easy Credit" SRL a sumei de 11 988 de lei cu titlu de datoriei și suma de 359,64 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

După cum s-a constatat, sediul OCN "Easy Credit" SRL este str. Tighina 49/4 mun. Chișinău.

La depunerea cererii de chemare în judecată, reclamantul a invocat că deoarece litigiul este unul de apărare a drepturilor consumatorului, acțiunea poate fi intentată la oricare dintre sediile instanței de la domiciliul reclamantului.

Cu referire la acest aspect, instanța de recurs menționează că competența instanței de judecată ține de legalitatea instanței, garanție declarată în art. 6.1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, element al procesului echitabil.

Mai mult, reieșind din disponibilitatea părților, garantată de art. 27 din Codul de procedură civilă, părțile sunt investite cu dreptul de a și alege metodele de apărare a dreptului, or competența materială a instanței este expres prevăzută de lege.

În final se reține, că părțile prin acordul comun nu sunt investite cu posibilitatea de a schimba competența instanței de judecată și a o investi cu dreptul de a examina o cauză civilă, decât în cazul în care legea va conferi acest drept în mod expres.

În concluzie, Colegiul constată că prevederile art. 39 alin. (10) din Codul de procedură civilă, în prezenta speță nu sunt inaplicabile.

Luând în considerație cele relatate supra, instanța de recurs urmează să stabilească instanța competentă să judece pricina respectivă.

În acest sens, art. 38 din Codul de procedură civilă prevede că, reclamantul poate intenta acțiunea în oricare din sediile instanței în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârîului. Acțiunea împotriva unei persoane juridice se intentează în unul dintre sediile instanței în a cărei rază teritorială se află sediul persoanei juridice respective.

Potrivit cererii de chemare în judecată, de către reclamant adresa OCN "Easy Credit" SRL, societatea pârâtă, este indicată str. Tighina 49/4 mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 67 alin. (1)-(3) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), persoana juridică are un sediu, indicat în actele de constituire. Stabilirea și schimbarea sediului sînt opozabile terților din momentul înregistrării de stat. Adresa poștală a persoanei juridice este cea de la sediu. Persoana juridică poate avea și alte adrese pentru corespondență.

În acest sens, art. 4 alin. (1) din Legea nr. 135 din 14 iunie 2007 cu privire la societățile cu răspundere limitată, societatea are sediu, care se indică în actul de constituire. Orice schimbare a sediului societății va fi menționată în actul de constituire și înregistrată în Registrul de stat al persoanelor juridice.

Deci, sediul societății pârte OCN "Easy Credit" SRL este str. Tighina 49/4 mun. Chișinău, respectiv instanța competentă în judecarea pricinii este Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Astfel, din considerentele menționate și luând în considerație faptul că, s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural, și anume prima instanță a examinant cauza cu încălcarea competenței, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de admite recursurile, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a restitui cauza spre rejudecare în primă instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru, competentă să examineze prezentul litigiu.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. f), art. 445 al. (1) lit. c¹) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian și Organizația de Creditare Nebancară "Easy Credit" Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 26 octombrie 2021 și hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 12 aprilie 2021 în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cucu Ion împotriva Organizației de Creditare Nebancară "Easy Credit" Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut, restituirea sumei încasate ilegal și repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare, după competență la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Victor Burduh

Dumitru Mardari